REPUBLIKA HRVATSKA
OPĆINSKI SUD U SPLITU
Gundulićeva 27
Split

Poslovni broj: P-3220/2023-30

U I M E R E P U B L I K E H R V A T S K E

P R E S U D A
i
R J E Š E N J E

Općinski sud u Splitu, po sutkinji ovog suda Sanji Bikić, kao sucu pojedincu, u pravnoj stvari tužiteljice Sanje Petričić, OIB: 09455200121, Vetranićeva 5, Split, zastupane po punomoćniku Rinu Petričiću, odvjetniku u Splitu, Držićeva 4, protiv tuženika Hrvatska poštanska banka d.d., OIB: 87939104217, Jurišićeva 4, Zagreb, zastupanog po punomoćniku Šimi Petriću, odvjetniku u Zadru, Velebitska 8/a, radi utvrđenja i isplate, nakon provedene glavne i javne rasprave zaključene 7.listopada 2026. u prisutnosti punomoćnika tužiteljice Rina Petričića, odvjetnika u Splitu, i punomoćnika tuženika Šime Petrića, odvjetnika u Zadru, na ročištu za objavu i uručenje presude 19.studenoga 2026.,

p r e s u d i o j e:

I. Utvrđuju se ništetnim odredbe sadržane u čl.4.1. Ugovora o kreditu broj 312744 koji je sklopljen između tužiteljice i tuženika dana 24.06.2008.god. a solemiziran dana 24.lipnja 2008.god. po javnom bilježniku Vedrana Bilan iz Splita, broj ovjere OV-4418/08,OV-4420/08 i OV-4431/08, pa stoga isti članak predmetnog ugovora ne proizvode nikakve pravne učinke za ugovorene strane.

II. Nalaže se tuženiku u roku od 15 dana i pod prijetnjom ovrhe platiti tužiteljici s osnova zatezne kamate koje su tekle na preplaćene iznose do dana konverzije, nezakonito naplaćeni iznos od 3.649,84 EUR (slovima: tri tisuće šest stotina četrdeset devet eura osamdeset četiri centa) sa zateznom kamatom koja teče od 29.lipnja 2026. do isplate, po stopi koja se određuje za svako polugodište uvećanjem referentne stope (koja referentna stopa je kamatna stopa koju je Europska središnja banka primijenila na svoje posljednje glavne operacije refinanciranja ili granična kamatna stopa proizašla iz natječajnih postupaka za varijabilnu stopu za posljednje glavne operacije refinanciranja Europske središnje banke) za tri postotna poena, pri čemu se za prvo polugodište primjenjuje referentna stopa koja je na snazi

na dan 1. siječnja, a za drugo polugodište referentna stopa koja je na snazi na dan 1. srpnja te godine.

Djelomično se odbija kao neosnovan zahtjev tužiteljice za više zatraženu zateznu kamatu koja dosuđeni iznos teče od 09.veljače 2016. do 28.lipnja 2026.

i

r i j e š i o j e :

I. Odbija se kao neosnovan prigovor mjesne nenadležnosti ovog suda.

II. Odbacuje se kao nepravovremen prigovor radi prebijanja iznosa od 1.210,44 EUR sa pripadajućom zateznom kamatom, istaknut od strane tuženika.

III. Nalaže se tuženiku da u roku 15 dana tužiteljici naknadi prouzročeni parnični trošak ovog postupka u iznosu od 2.075,00 EUR (slovima: dvije tisuće sedamdeset pet eura), uvećan za zateznu kamatu tekuću od 19.studenoga 2026. do isplate, po stopi koja se određuje za svako polugodište uvećanjem referentne stope (koja referentna stopa je kamatna stopa koju je Europska središnja banka primijenila na svoje posljednje glavne operacije refinanciranja ili granična kamatna stopa proizašla iz natječajnih postupaka za varijabilnu stopu za posljednje glavne operacije refinanciranja Europske središnje banke) za tri postotna poena, pri čemu se za prvo polugodište primjenjuje referentna stopa koja je na snazi na dan 1. siječnja, a za drugo polugodište referentna stopa koja je na snazi na dan 1. srpnja te godine.

Obrazloženje

1. U tužbi zaprimljenoj kod ovog suda 13.lipnja 2023. navodi se da je tužiteljica sklopila ugovor o kreditu s prednikom tuženika Volksbank d.d. broj: 312744 dana 24.lipnja 2008., kojim joj je tuženik stavio na raspolaganje kredit iskazan kao 81.600,00 CHF, isplaćen u kunama po kupovnom tečaju tuženika. Tuženik je u gore navedenom unaprijed formuliranom standardiziranom Ugovoru i to u čl.1. ugovorio valutnu klauzulu u valuti švicarski franak, time da je otplatu kredita iz čl.4.1. Ugovora vezao uz ovu valutu. U istom članku 4. naveo je visinu kamatne stope od 5,50 % godišnje, odnosno efektivnu kamatu stopu od 6,21%, ugovorivši kako je ista promjenjiva na način da ovisi jedino i isključivo o jednostranoj odluci same banke, bez navođenja egzaktnih, jasnih i provjerljivih parametara na koji način će se ona mijenjati. Postupajući na ovakav način i to tako da je u ugovor ugradio nepoštenu i ništetnu ugovornu odredbu o kamatnoj stopi od 5,50%, odnosno efektivnoj 6,21% u članku 4.1. predmetnog ugovora, a koja je ugovorena kao promjenjiva kamatna stopa sukladno Odluci o kamatnim stopama tuženika kao kreditora. Sukladno tim odredbama tuženik je tijekom otplate kredita samoinicijativno u nekoliko navrata mijenjao kamatne stope, što je prouzročilo neravnotežu u pravima i obvezama ugovornih strana na štetu tužiteljice. Tužiteljica se

poziva na odluke Visokog Trgovačkog suda Republike Hrvatske posl.br. Pž-7129/13-4 od 13.lipnja 2014. i Trgovačkog suda u Zagrebu posl. broj P-1401/12 od 4. srpnja 2013. Tužiteljica je uslijed neosnovano povećavane kamatne stope tuženiku više platila iznos od 3.550,34 EUR, te je s pravnim prednikom tuženika sklopila 20.siječnja 2016. dodatak ugovora kojim je izvršena konverzijom kredita iz valute CHF u valutu EUR. Nakon izvršene konverzije tužiteljica je u cijelosti otplatila kredit jednokratnom uplatom dana 09.veljače 2016.

1.1.Slijedom navedenoga, tužiteljica predlaže da su prihvati tužbeni zahtjev i presudom:

-pod točkom I. utvrdi da je ništetna odredba sadržana u čl.4.1. predmetnog ugovora o kreditu, pa stoga isti članak predmetnog ugovora ne proizvodi nikakve pravne učinke za ugovorene strane.

-pod točkom II. naloži tuženiku da isplati tužiteljici iznos od 3.550,34 EUR s osnova promjenjive kamatne stope i valutne klauzule sa zateznom kamatom od dospijeća svakog pojedinog iznosa (koji nisu navedeni) pa do isplate,

-pod točkom III. naloži tuženiku da naknadi tužiteljici parnični trošak sa zateznom kamatom od presuđenja do isplate.

1.2. Nakon provedenog financijskog vještačenja, tužiteljica je podneskom od 18.lipnja 2026. uredila tužbeni zahtjev pod točkom II. izreke na način da od tuženika potražuje isplatu iznosa od 11.808,95 EUR sa zateznom kamatom koja na pojedinačne iznose teče kako je to tužiteljica detaljno specificirala.

1.3. Podneskom od 29.lipnja 2026. tužiteljica je uredila tužbeni zahtjev nakon objave odluke proširenog vijeća Vrhovnog suda Republike Hrvatske broj Rev-457/2025, na način da pod točkom II. tužbenog zahtjeva potražuje isplatu obračunate zatezne kamate u iznosu od 3.982,23 EUR sa daljnjom zateznom kamatom od 9.veljače 2016. do isplate.

1.4. Tužiteljica je na ročištu održanom 7.listopada 2026. izjavila da umjesto iznosa od 3.982,23 EUR, potražuje od tuženika isplatu iznosa od 3.649,84 EUR sukladno dopunskom nalazu i mišljenju vještaka za financije.

2. U odgovoru na tužbu, tuženik je prije upuštanja u raspravljanje istaknuo prigovor mjesne nenadležnosti ovog suda, navodeći da je odredbom čl. 10. predmetnog ugovora o kreditu za slučaj spora ugovorena nadležnost suda prema mjestu sjedišta tuženika, odnosno suda u Zagrebu. U odnosu na predmet spora, tuženik se usprotivio tužbi, osporavajući osnovu i visinu tužbenog zahtjeva, ističe prigovor zastare, te predlaže tužbeni zahtjev u cijelosti odbiti kao neosnovan uz obvezu tužitelja na naknadu troškova postupka. Tuženik osporava pravni interes tužiteljice za podnošenje tužbe jer su tužiteljica i tuženik sklopili Aneks Ugovora o kreditu, kojim je izvršena konverzija predmetnog kredita iz valute CHF u valutu EUR, čime je stvorena nova pravna osnova. Nadalje, tuženik se poziva na utvrđenja iz postupka Gos-1/2019, kao i na brojne odluke županijskih sudova u RH i Europskog suda, te navodeći da se odluke iz parnice "Potrošač" ne mogu primijeniti na konkretni slučaj.

2.1. Tuženik je podneskom od 1.travnja 2026., odnosno nakon zaključenja prethodnog postupka izjavio prigovor radi prebijanja iznosa od 1.210,44 EUR na ime manje plaćene kamate od početka otplate kredita, sa zateznom kamatom koja na svaki pojedinačni iznos teče kako je to tuženik specificirao.

3. Tijekom postupka izveden je dokaz pregledom Ugovora o kreditu broj: 312744 i o osiguranju novčane tražbine zasnivanjem založnog prava na nekretninama koje su upisane u zemljišnim knjigama, solemniziranog od strane javnog bilježnika Vedrane Bilan iz Splita pod brojevima OV-4418/2008, OV-4420/2008 i OV-4431/2008 dana 27.lipnja 2008., Izračuna konverzije kredita broj: 312744 na dan 30.rujna 2015. od strane prednika tuženika i potvrde prednika tuženika od 3.ožujka 2016., financijskim vještačenjem po sudskoj vještakinji za financije Ines Lozić, dopunskim vještačenjem po sudskoj vještakinji Ines Lozić, te saslušanjem tužiteljice.

4. Prigovor mjesne nenadležnosti nije osnovan.

5. Tužbeni zahtjev tužiteljice je osnovan.

6. Predmet spora je zahtjev tužiteljice na utvrđenje ništetnosti odredbe ugovora o kreditu u dijelu koji se odnosi na promjenjivu kamatnu stopu, te zahtjev prema tuženiku za isplatom obračunate zatezne kamate na pretplaćene iznose na temelju ništetne odredbe o valutnoj klauzuli i promjenjivoj kamatnoj stopi sa daljnjim zateznim kamatama koje teku od 9.veljače 2016. do isplate.

7. Tuženik se usprotivio tužbi i tužbenom zahtjevu ističući da su parnične stranke sklopile Dodatak ugovoru o kreditu, kojim je predmetni kredit konvertiran u eurski, zbog čega tužiteljica nema pravni interes za podnošenje ove tužbe.

8. Stranke su sklopile Ugovor o kreditu broj:312744 dana 24.lipnja 2008., kojim je u odredbi čl. 10. u slučaju spora ugovorena nadležnost suda u sjedištu banke, ovdje tuženika.

9. Prema odredbi čl. 70. st. 1. Zakona o parničnom postupku („Narodne novine“, broj 26/91, 34/91, 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 96/08, 123/08, 57/11, 25/13, 89/14, 70/19, 80/22, 114/22, 155/23, 146/25, nadalje: ZPP-a), ako zakonom nije određena isključiva mjesna nadležnost suda stranke se mogu sporazumjeti da im u prvom stupnju sudi sud koji nije mjesno nadležan uz uvjet da je isti stvarno nadležan. Stavkom 3. toga članka propisano je da sporazum važi samo ako je pismeno sastavljen i ako se tiče određenog spora ili više sporova koji proistječu iz određenog pravnog odnosa.

10. Predmet spora je utvrđenje ništetnosti i isplata po osnovi citiranog ugovora o kreditu, u kojem tužiteljica ima status potrošača, a tuženik status trgovca odnosno pružatelja usluge, te dolazi do primjene mjerodavno potrošačko pravo.

11. Prema odredbi članka 96. st. 1. ZZP/07, koji je bio na snazi u vrijeme sklapanja Ugovora, ugovorna odredba o kojoj se nije pojedinačno pregovaralo smatra se nepoštenom ako, suprotno načelu savjesnosti i poštenja, uzrokuje znatnu neravnotežu u pravima i obvezama ugovornih stranaka na štetu potrošača, dok odredba stavka 2. tog članka propisuje da se smatra da se o pojedinoj odredbi ugovora nije pojedinačno

pregovaralo ako je tu odredbu unaprijed formulirao trgovac zbog čega potrošač nije imao utjecaja na njezin sadržaj, poglavito ako je riječ o unaprijed formuliranom standardnom ugovoru trgovca.

12. Prema odredbi članka 99. ZZP/07 nije dopušteno ocjenjivati jesu li poštene ugovorne odredbe o predmetu ugovora i cijeni ako su te odredbe jasne, lako razumljive i lako uočljive, što bi posljedično značilo da su nepoštene one odredbe ugovora koje su nejasne, koje nisu lako razumljive i koje nisu uočljive.

13. Odredbom čl. 97. ZZP/07 propisano je da ugovorne odredbe koje bi se, uz ispunjenje pretpostavki iz članka 96. toga Zakona, mogle smatrati nepoštenima jesu, između ostalih, odredba kojom se isključuje, ograničava ili otežava pravo potrošača da prava iz ugovora ostvari pred sudom ili drugim nadležnim tijelom, a poglavito odredba kojom se obvezuje potrošača na rješavanje spora pred arbitražom koja nije predviđena mjerodavnim pravom, odredba koja onemogućava izvođenje dokaza koji idu u prilog potrošaču ili odredba kojom se teret dokaza prebacuje na potrošača kada bi, prema mjerodavnom pravu, teret dokaza bio na trgovcu, a odredbom čl. 102. st. 1. ZZP/07-a propisano je da je nepoštena ugovorna odredba ništava.

14. Identične odredbe sadrži i čl. 53. i 54. Zakona o zaštiti potrošača ("Narodne novine", broj: 19/2022, 59/2023, 59/2026), koji je na snazi u ovom trenutku, a koji je usklađen je s Direktivom Vijeća 93/13/EEZ od 5. travnja 1993. o nepoštenim uvjetima u potrošačkim ugovorima (SL L 95, 21. 4. 1993.: dalje Direktiva). Prema čl. 3. Direktive, ugovorna odredba o kojoj se nisu vodili pojedinačni pregovori smatra se nepoštenom ako u suprotnosti s uvjetom o dobroj vjeri, na štetu potrošača prouzroči znatniju neravnotežu u pravima i obvezama stranaka, proizašlih iz ugovora (st. 1.), time da se uvijek smatra da se o nekoj odredbi nije pojedinačno pregovaralo ako je ona sastavljena unaprijed pa potrošač nije mogao utjecati na njezin sadržaj, posebno u kontekstu unaprijed formuliranog standardnog ugovora (st. 2.). Iz daljnje odredbe čl. 6. Direktive proizlazi da države članice utvrđuju da u ugovoru koji je prodavatelj robe ili pružatelj usluge sklopio s potrošačem prema nacionalnom pravu nepoštene odredbe nisu obvezujuće za potrošača, a da ugovor u tim uvjetima i dalje obvezuje stranke ako je u stanju nastaviti važiti i bez tih nepoštenih odredaba (st. 1.), kao i da države članice poduzimaju potrebne mjere kako bi onemogućile da potrošač ne izgubi zaštitu koju mu se pruža Direktivom, na temelju odabira prava države koja nije članica kao prava primjenjivog na taj ugovor ako je taj ugovor usko povezan s državnim područjem države članice (st. 2.).

15. Sud Europske unije je u presudi od 27. lipnja 2000., u spojenim predmetima C-240/98 do C-244/98 -Océano Grupo Editorial SA protiv Rocío Murciano Quintero te Salvat Editores SA protiv José M. Sánchez Alcón Prades i dr., zaključio da se ugovorna odredba o prorogaciji nadležnosti u potrošačkom ugovoru kojom je ugovorena isključiva nadležnost suda u mjestu glavnog mjesta poslovanja prodavatelja ili dobavljača treba smatrati nepoštenom u smislu čl. 3. Direktive ako se o toj odredbi nije pojedinačno pregovaralo te ako suprotno načelu savjesnosti i poštenja uzrokuje znatnu ravnotežu u pravima i obvezama ugovornih strana na štetu potrošača. Nadalje, tom odlukom Sud Europske unije presudio je da zaštita potrošača propisana Direktivom uključuje mogućnost da nacionalni sud prilikom odlučivanja jesu li nacionalni sudovi nadležni za raspravljanje određenog tužbenog zahtjeva ocijeni odredbu ugovora kojeg razmatra nepoštenom, a presudio je i da obveza tumačenja nacionalnih odredbi u

skladu s Direktivom zahtijeva da nacionalni sud prednost dade tumačenju koju omogućuje da se sud, čija je nadležnost prorogirana nepoštenom ugovornom odredbom, po službenoj dužnosti oglasi nenadležnim.

16. O odredbi čl. 10. ugovora, kao odredbi unaprijed formuliranog ugovora, nije se posebno pregovaralo (to ne tvrdi niti tuženik), pa tužiteljica nije mogala utjecati na njezin sadržaj, a ona uzrokuje, suprotno načelu savjesnosti i poštenja, znatnu neravnotežu u pravima i obvezama na štetu tužiteljice kao potrošača jer bi ona, čije je prebivalište u Splitu, dakle na području nadležnosti Općinskog suda u Splitu, radi zaštite svojih prava, u slučaju vođenja parničnog postupka pred sudom u Zagrebu, bila izvrgnuta dodatnim troškovima i potrebi ulaganja dodatnog vremena, dok se to ne odnosi na tuženika.

17. Budući da je ranije navedeno da prema odluci Suda Europske unije treba favorizirati tumačenje nacionalnih odredbi u skladu s Direktivom koja omogućuje da se sud po službenoj dužnosti oglasi nenadležnim onda kada je njegova nadležnost prorogirana nepoštenom ugovornom odredbom, u kontekstu navedenoga treba zaključiti da se na temelju nepoštene odredbe ugovora ne može zasnovati nadležnost suda u Zagrebu. Prema tome, proizlazi da među strankama nije sklopljena valjana prorogacijska klauzula u smislu odredbi čl. 70. st. 1.- 4. ZPP-a. Ovdje treba dodati i kako je prema odredbi čl. 2. st. 1. toč. 1. Zakona o potrošačkom kreditiranju ("Narodne novine" broj 75/09., 112/12., 143/13., 147/13., 09/15., 78/15., 102/15., 52/16.; dalje ZPK) potrošač fizička osoba koja u transakcijama obuhvaćenima tim Zakonom djeluje izvan poslovne djelatnosti ili slobodnog zanimanja, dok je ugovor o kreditu, u smislu toga Zakona, ugovor u kojem vjerovnik odobrava ili obećava odobriti potrošaču kredit u obliku odgode plaćanja, zajma ili slične financijske nagodbe, osim ugovora o trajnom pružanju usluge ili isporuke proizvoda iste vrste kada potrošač plaća za takve usluge ili proizvode tijekom cjelokupne njihove isporuke u obliku obroka.

18. Prema odredbi čl. 19.l st. 1. ZPK-a, u sporovima koji nastanu u vezi s ugovorom o kreditu potrošač može pokrenuti postupak protiv druge ugovorne strane bilo pred sudovima države u kojoj druga ugovorna strana ima sjedište, ili, neovisno o sjedištu druge ugovorne strane, pred sudovima mjesta gdje potrošač ima prebivalište. Prema pravnom shvaćanju zauzetom na sjednici Građanskog odjela Županijskog suda u Splitu od dana 29. siječnja 2020. za ocjenu je li prorogacijska klauzula o kojoj se nije pojedinačno pregovaralo, nepoštena, a posljedično i ništetna, potrebno uzeti u obzir sve okolnosti pojedinog slučaja. Ovakvo je shvaćanje podudarno i s dopunom navedenog stava sjednice odjela od 29. siječnja 2020. (dopuna od 13. listopada 2020.) prema kojem: "Prorogacijska klauzula (o mjesnoj nadležnosti) uvijek uzrokuje znatnu neravnotežu u pravima i obvezama ugovornih strana na štetu potrošača ukoliko putovanje od mjesta prebivališta tužitelja (potrošača) do suda mjesta sjedišta tuženika (banke) i natrag traje duže od tri sata." U konkretnom slučaju putovanje tužiteljice iz Splita do Zagreba iznosi oko 400 km i traje više od tri sata u jednom smjeru.

19. U postupku je utvrđeno da vrijednost predmeta novčanog potraživanja u ovom sporu iznosi 3.649,84 EUR i da tužiteljica ima prebivalište u Splitu na čijem se području nalazi ovaj sud, dok je udaljenost od Splita do Zagreba oko 400 km i zahtijeva više od tri sata vožnje (samo u jednom smjeru), što upućuje na zaključak da je ugovorna odredba o mjesnoj nadležnosti ništetna jer suprotno načelu savjesnosti i poštenja uzrokuje znatnu neravnotežu u pravima i obvezama ugovornih strana na štetu

potrošača, ovdje tužiteljice, pa je imajući na umu vrijednost predmeta spora, udaljenost između prebivališta tužiteljice (potrošača) i sjedišta tuženika (banke), s tim u vezi i mogućnost dolaska na sud punomoćnika tužiteljice i same tužiteljice, ovaj sud mišljenja da bi nadležnost općinskog suda u Zagrebu tužiteljicu odvratilo od njenog prava na pristup sudu, koji je zajamčen člankom 6.1. Europske konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda (MU 18/97, 6/99, 14/02, 13/03, 9/05, 1/06, 2/10), čime bi bila, zbog ugovorene nadležnosti u ovom slučaju, dovedena u nepovoljniji procesnopravni položaj od tuženika. Radi navedenog tuženikov prigovor mjesne nenadležnosti ovog suda odbijen je kao neosnovan, i odlučeno je kao u izreci ovog rješenja pod točkom I.

20. Između parničnih stranaka nije sporno:

-da su tužiteljica kao korisnik kredita i prednik tuženika Volksbank d.d. kao kreditor sklopili 24.lipnja 2008. Ugovor o kreditu broj: 312744 i o osiguranju novčane tražbine zasnivanjem založnog prava na nekretninama koje su upisane u zemljišnim knjigama, solemniziran od strane javnog bilježnika Vedrane Bilan iz Splita pod brojevima OV-4418/2008, OV-4420/2008 i OV-4431/2008 dana 27.lipnja 2008.,

-da je citiranim ugovorom prednik tuženika kao banka odobrila tužiteljici kao korisniku iznos kredita od 81.600,00 CHF isplaćen u kunskoj protuvrijednosti po kupovnom tečaju za devize kreditora-banke važećem na dan korištenja kredita (čl.1.),

-da se radi o namjenskom kreditu za kupnju nekretnine-stana u Splitu (čl.2.),

-da se tužiteljica obvezala na otplatu kredita u 180 mjesečnih anuiteta, da mjesečni anuitet iznosi 666,74 CHF, plativo u kunskoj protuvrijednosti po prodajnom tečaju tuženika važećem na dan dospijeća (čl.7. Ugovora),

-da je u čl.4.1. ugovora određeno da je kamatna stopa promjenjiva i da iznosi 5,50 %, promjena koje stope se utvrđuje odlukom tuženika kao kreditora, dok efektiva kamata iznosi 6,21 %,

-da je ugovorena valuta uz koju je vezana glavnica švicarski franak (CHF), i da je ugovorena promjenjiva kamatna stopa,

-da je od sklapanja predmetnog ugovora o kreditu pa nadalje dolazilo do promjene u tečaju valute CHF, kao i do promjene kamatne stope,

- da su stranke na temelju Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o potrošačkom kreditiranju, koji je stupio na snagu 30. rujna 2015., zaključili Dodatak/Aneks ugovora o kreditu dana 20.siječnja 2016., tako da je izvršena konverzija kredita u kredit s valutnom klauzulom u EUR sa stanjem na dan 30. rujna 2015.,

-da je pravni prednik tuženika Volksbank d.d. pripojen Sperbank d.d., zatim Novoj hrvatskoj banci d.d. koja je pripojena tuženiku.

21. Međutim, sporna je osnova i visina postavljenog tužbenog zahtjeva, kao i osnovanost prigovora zastare potraživanja tužiteljice.

22. S obzirom na razdoblje obuhvaćeno u ovoj parnici (ugovor je zaključen 24.lipnja 2008.), za ocjenu valjanosti ovdje spornih ugovornih odredbi mjerodavan je Zakon o zaštiti potrošača (Narodne novine 79/07, 125/07, 75/07, 75/09, 79/09, 79/09, 89/09, 133/09, 78/12, 56/13, nadalje ZZP/07).

23. Prema odredbi članka 96. st. 1. ZZP/07 ugovorna odredba o kojoj se nije pojedinačno pregovaralo smatra se nepoštenom ako, suprotno načelu savjesnosti i poštenja, uzrokuje znatnu neravnotežu u pravima i obvezama ugovornih stranaka na štetu potrošača, dok odredba stavka 2. tog članka propisuje da se smatra da se o pojedinoj odredbi ugovora nije pojedinačno pregovaralo ako je tu odredbu unaprijed formulirao trgovac zbog čega potrošač nije imao utjecaja na njezin sadržaj, poglavito ako je riječ o unaprijed formuliranom standardnom ugovoru trgovca. Prema odredbi članka 99. ZZP/07 nije dopušteno ocjenjivati jesu li poštene ugovorne odredbe o predmetu ugovora i cijeni ako su te odredbe jasne, lako razumljive i lako uočljive, što bi posljedično značilo da su nepoštene one odredbe ugovora koje su nejasne, koje nisu lako razumljive i koje nisu uočljive.

24. Citirane odredbe ZZP/07-a se temelje na Direktivi Vijeća 93/13/ EEZ od 5. travnja 1993. godine o nepoštenim odredbama u potrošačkim ugovorima (Službeni list EZ 1993. L 95/29, dalje Direktiva 93/13). Tako se prema Direktivi 93/13 (čl. 3. st. 2.) smatra da odredba nije individualno stipulirana ako ju je unaprijed formulirao trgovac i ako potrošač nije mogao utjecati na njen sadržaj, posebno u kontekstu unaprijed formuliranih standardnih ugovora ako trgovac tvrdi da se o pojedinoj odredbi individualno pregovaralo, teret dokaza je na njemu, a koje pravilo se u svjetlu ostalih odredbi i cilja Direktive 93/13 tumači restriktivno na način da se, čak ako je potrošač i mogao pregovarati o sadržaju određene odredbe, ali stvarno nije na njen sadržaj utjecao, tj. nije ga promijenio, ugovorna odredba se smatra jednostrano određenom.

25. Prema Presudi Europskog suda pravde od 30. travnja 2014. godine u predmetu broj C-26/13 navodi se da članak 4. stavak 2. Direktive 93/13 treba tumačiti na način da ugovorna odredba potrošaču ne mora biti samo gramatički razumljiva.

26. Nadalje, treba istaknuti da je člankom 4. Zakona o obveznim odnosima (Narodne novine, broj: 35/05, 41/08, 125/11, 78/15, 29/18, 126/21, 114/22, 156/22, 155/2023, nadalje: ZOO) propisano da su u zasnivanju obveznih odnosa i ostvarivanju prava i obveza iz tih odnosa sudionici dužni pridržavati se načela savjesnosti i poštenja. Načelo savjesnosti i poštenja općenito znači da su sudionici obveznih odnosa dužni međusobno postupati obzirno i uvažavati interese obje ugovorne strane, vodeći pri tome računa o smislu i svrsi obveznog odnosa. Konkretno, kao mjerilo ponašanja procjenjuje se kako bi se ponašao prosječan čovjek ili prosječan potrošač s jedne strane, odnosno uredan i savjestan gospodarstvenik ili dobar domaćin s druge strane.

27. Presudom Trgovačkog suda u Zagrebu posl. broj P-1401/2012 od 4. srpnja 2013. po tužbi Hrvatskog saveza udruga za zaštitu potrošača između ostalog je u odnosu na ovdje tuženika utvrđeno kako je u razdoblju od 1.lipnja 2004. do 31.prosinca 2008. povrijedio kolektivne interese i prava potrošača kao korisnika kredita, zaključujući ugovore o kreditima koristeći u istima ništetne i nepoštene ugovorne odredbe, na način da je ugovorena valutna klauzula uz koju je vezana glavnica švicarski franak, a da prije zaključenja i u vrijeme zaključenja tih ugovora tuženik kao trgovac nije potrošače u cijelosti informirao o svim bitnim parametrima bitnim za donošenje valjane odluke

utemeljene na potpunoj obavijesti, a tijekom pregovora i u svezi zaključenja predmetnih ugovora o kreditu, što pak je imalo za posljedicu neravnotežu u pravima i obvezama ugovornih strana, čime je postupila suprotno odredbama tada važećeg Zakona o zaštiti potrošača u razdoblju od 1.lipnja 2004. do 6.kolovoza 2007., protivno čl. 81., 82. i 90. (Narodne novine, broj: 96/03), a od 7.kolovoza 2007. do 31.prosinca 2008., protivno odredbama istog Zakona (Narodne novine, broj: 79/07, 125/07, 75/09, 79/09, 89/09, 133/09) i čl. 96. i 97. Zakona, te suprotno odredbama Zakona o obveznim odnosima, te u razdoblju od 10.rujna 2003. do 31.prosinca 2008., a koja povreda traje i nadalje, povrijedio kolektivne interese i prava potrošača, korisnika kredita zaključujući ugovore o kreditima, te koristeći u istima ništetne i nepoštene ugovorne odredbe, na način da je ugovorena redovna kamatna stopa koja je tijekom postojanja obveze po ugovorima o kreditima promjenjiva u skladu s jednostranom odlukom banke i drugim internim aktima banke, a da prije zaključenja i u vrijeme zaključenja ugovora nije sa korisnicima kreditnih usluga pojedinačno pregovarao i ugovorom utvrdio egzaktne parametre i metodu izračuna tih parametara koji utječu na odluku o promjeni stope ugovorene kamate, a što je imalo za posljedicu neravnotežu u pravima i obvezama ugovornih strana utemeljenoj na jednostranom povećanju kamatnih stopa, a sve na štetu potrošača.

28. Presudom Visokog Trgovačkog suda Republike Hrvatske broj Pž-7129/13-4 od 13. lipnja 2014., presuda je potvrđena u odnosu na ovdje prednika tuženika Sberbank d.d. u dijelu u kojem je utvrđeno da je u razdoblju od 10. rujna 2003. do 31. prosinca 2008. povrijedio kolektivne interese i prava potrošača korisnika kredita tako što je u potrošačkim ugovorima o kreditima koristi nepoštenu ugovornu odredbu kojom je ugovorena redovna kamatna stopa koja je tijekom postojanja ugovorne obveze promjenjiva u skladu s jednostranom odlukom banke, a o kojoj se nije pojedinačno pregovaralo i koja je ništetna. Presudom istog suda broj Pž-6632/17-10 od 14.lipnja 2018. utvrđeno je kako je prednik tuženik, tamo osmotuženik, u razdoblju od 01.studenoga 2004. do 31.prosinca 2008. povrijedio kolektivne interese i prava potrošača, korisnika kredita zaključujući ugovore o kreditima koristeći u istima ništetne i nepoštene ugovorne odredbe u ugovorima o potrošačkom kreditiranju-ugovorima o kreditima, na način da je ugovorena valuta uz koju je vezana glavnica švicarski franak, a da prije zaključenja predmetnih ugovora osmotuženik kao trgovac nije potrošače u cijelosti informirao o svim potrebnim parametrima bitnim za donošenje valjane odluke utemeljene na potpunoj obavijesti, a tijekom pregovora i u svezi zaključenja predmetnih ugovora o kreditu, što je imalo za posljedicu neravnotežu u pravima i obvezama ugovornih strana, pa je time osmotuženik postupio suprotno odredbama tada važećeg Zakona o zaštiti potrošača („Narodne novine“, br. 96/03.) u razdoblju od 01.studenoga 2004. do 06.kolovoza 2007. i to člancima 81., 82. i 90., a od 07.kolovoza 2007. do 31.prosinca 2008. protivno odredbama tada važećeg Zakona o zaštiti potrošača („Narodne novine“, br. 79/07., 12/05., 75/09., 79/09., 89/09., 133/09.) i to člancima 96. i 97. Zakona o zaštiti potrošača, te suprotno odredbama Zakona o obveznim odnosima, te da je u razdoblju od 10.rujna 2003. do 31.prosinca 2008., a koja povreda traje i nadalje, povrijedio kolektivne interese i prava potrošača, korisnika kredita zaključujući ugovore o kreditima, koristeći u istima, ništetne i nepoštene ugovorne odredbe u ugovorima o potrošačkom kreditiranju-ugovorima o kreditima, na način da je ugovorena redovna kamatna stopa koja je tijekom postojanja obveze u ugovorima o kreditima promjenljiva u skladu s jednostranom odlukom osmotuženika i drugim internim aktima banke, a da prije zaključenja i u vrijeme zaključenja ugovora osmotuženik kao trgovac i korisnici kreditnih usluga kao potrošači nisu pojedinačno

pregovarali i ugovorom utvrdili egzaktne parametre i metodu izračuna tih parametara koji utječu na odluku osmotuženika.

29. U odnosu na tvrdnju tuženika da se navedene presude ne mogu primjenjivati i na tužiteljicu, odgovoriti je kako se prema odredbi čl. 502.c ZPP-a fizičke i pravne osobe mogu u posebnim parnicama za naknadu štete pozvati na pravno utvrđenje iz presude kojom će biti prihvaćeni zahtjevi iz tužbe iz čl. 502.a st. 1. ZPP-a, da su određenim postupanjem, uključujući i propuštanjem tuženika, povrijeđeni ili ugroženi zakonom zaštićeni kolektivni interesi i prava osoba koje je tužitelj ovlašten štititi. U tom slučaju sud je vezan uz utvrđenja u parnici u kojoj će se ta osoba na nj pozvati, a upravo se na ta utvrđenja tužiteljica i poziva u tužbi.

30. I odredbom čl. 118. ZZP/14 određeno je kako odluka suda donesena u postupku za zaštitu kolektivnih prava i interesa potrošača iz čl.106. stavka 1. u smislu postojanja povrede propisa zaštite potrošača iz 106. stavak 1. tog Zakona, obvezuje ostale sudove u postupku koji potrošač pokrene radi naknade štete koja mu je uzrokovana postupanjem tuženika.

31. Dosljedno, polazeći od naprijed citiranih odredbi ZPP-a i ZZP-a, te imajući na umu da su sporne odredbe čl.1., 4.1. i 7. Ugovora o kreditu o promjenjivoj kamatnoj stopi i valutnoj klauzuli sadržajno izražene na identičan način kao i one koje su pravomoćnim presudama Trgovačkog suda u Zagrebu utvrđene ništetnim, ovaj sud nije bio dužan provoditi nikakve dokaze u pravcu da se o utvrđenim ništetnim odredbama Ugovora o kreditu nije pojedinačno pregovaralo, da li su one jasne, teško razumljive i/ili teško uočljive i da li te odredbe suprotno načelu savjesnosti i poštenja uzrokuju znatnu neravnotežu u pravima i obvezama ugovornih strana na štetu potrošača i neovisno o tome što se u postupcima kolektivne zaštite pravna zaštita pruža na općenitoj i apstraktnoj razini.

32. Naime, odredbe o promjeni kamatne stope i valutnoj klauzuli odlučujuće su ugovorne odredbe, a u konkretnom slučaju ovisne su isključivo o odluci jednog ugovaratelja i to tuženika, bez istovremeno jasno određenih uvjeta promjenjivosti i referentne stope za koju se veže promjena čime takve odredbe uzrokuju neravnotežu u pravima i obvezama ugovornih strana na štetu tužiteljice što dovodi do toga, da vjerovnik jednostrano određuje obvezu dužnika, a dužnik svaku promjenu ne može predvidjeti niti provjeriti. To stoga jer razlozi za promjenljivost kamatne stope nisu razvidni potrošaču prilikom sklapanja ugovora niti mu omogućuju da provjeri opravdanosti razloga za promjenu kamatne stope tijekom razdoblja trajanja kredita. Ugovorna kamata kao naknada koju se korisnik kredita obvezuje platiti za korištenje iznosa novčanih sredstava odobrenih mu na određeno vremensko razdoblje od strane banke, uz njegovu obvezu vraćanja iskorištenog iznosa novca, mora biti određena, odnosno odrediva. Dakle, radi se o znatnoj neravnoteži u pravima i obvezama između stranaka na štetu tužiteljice jer su predmet i cijena bitni sastojci Ugovora, a putem označene ugovorne odredbe tuženik je onemogućio utjecaj druge ugovorne strane na visinu kamate što je suprotno odredbi čl. 26. ZOO-a koja propisuje da je Ugovor sklopljen kad su se ugovorne strane suglasile o bitnim sastojcima Ugovora.

33. Čak i izvršenjem Ugovora o kreditu ne može nestati uzrok ništetnosti spornih ugovornih odredbi o valuti CHF i promjenjivoj kamatnoj stopi, jer su navedene odredbe bile ništetne i nepoštene već od dana sklapanja Ugovora o kreditu, dakle ex tunc pa

time nisu ni mogle postati naknadno valjane ispunjenjem ugovora. U tom pogledu člankom 326. st. 1. ZOO-a predviđeno je da ništetan ugovor ne postaje valjan kad uzrok ništetnosti naknadno nestane, a sukladno članku 326. st. 2. ZOO-a ništetnost se ne može isticati samo ako su kumulativno ispunjene sljedeće pretpostavke: da je ugovor u cijelosti ispunjen, a uzrok ništetnosti je bila zabrana manjeg značaja. Budući da je u predmetnom slučaju tuženik povrijedio kolektivne interese i prava potrošača zajamčene Direktivom 93/13 EEZ i Zakonom o zaštiti potrošača, što je rezultiralo neravnotežom u pravima i obvezama ugovornih strana u ugovorima o potrošačkom kreditiranju na štetu potrošača, sasvim je jasno da u ovom slučaju nema govora o tome da bi uzrok ništetnosti spornih ugovornih odredbi bila zabrana manjeg značaja, pa je jasno da nisu ispunjene pretpostavke iz članka 326. stavak 2. ZOO-a.

34. Neosnovano tuženik navodi da zbog toga što je s tužiteljicom sklopio konverziju sukladno odredbama Zakona o potrošačkom kreditiranju ("Narodne novine", broj 102/2015, nadalje:ZID ZPK), tužiteljica više nema pravni interes zahtijevati utvrđenje ništetnosti odredbi ugovora o valutnoj klauzuli i promjenjivoj kamati, niti zahtijevati isplatu stečenog bez osnove po ništetnim odredbama Ugovora o kreditu, jer je i Vrhovni sud RH u odluci broj Rev-2868/2018-2 od 12. veljače 2019. izrazio shvaćanje da sama činjenica da su stranke sklopile Sporazum o konverziji kojim su odredbe osnovnog ugovora izmijenjene u pogledu valutne klauzule, kamatne stope i iznosa preostale neotplaćene glavnice kredita, te je postignut sporazum o raspolaganju pretplatom, ne znači da je korisnik kredita izgubio pravni interes za utvrđenjem da su pojedine odredbe ugovora o kreditu ništetne. U istoj odluci jasno je navedeno da korisnik kredita ima pravni interes i može tražiti utvrđenje ništetnosti pojedinih ugovornih odredbi kako bi na temelju toga eventualno ostvarivao svoja prava za koja smatra da mu pripadaju.

35. Naime, konverzija kredita s valutnom klauzulom u CHF u kredit s valutnom klauzulom u EUR sklapanjem Dodatka ugovora izvršena je temeljem ZIDZOPK-a, a radi se o aktu kojim se temelju zakona nalaže bankama izmjena odredbi iz osnovnog ugovora te eventualno do dana sklopljenih dodataka i to valute kredita, kamatne stope i iznos preostale neotplaćene glavnice kredita se postiže sporazum iz čl.19.c t.6. ZIDZOPK, na način kako to nalaže zakon. Stoga tzv. konverzija odnosno potpisivanje dodatka ugovora o kreditu između stranaka nije od značaja za ovdje postavljeni tužbeni zahtjev, budući da se niti odredbama ZIDZOPK-a, a niti navedenim dodacima ugovora, izrijekom ne spominje način rješavanja ugovornih odredbi kojima se u ugovorima o kreditu s valutom u CHF ugovarala obaveza isplate u protuvrijednosti CHF na dan isplate, a koja ništetnost je nastupila zbog činjenice da su banke bez prethodnog pregovaranja s korisnicima kredita same nepošteno mijenjale visinu anuiteta prema odlukama banke. Svrha navedenog ZIDZOPK-a je bila da se položaj korisnika kredita u valuti CHF kao potrošača izjednači s položajem u kojem bi bili da su koristili kredit denominiran u valuti EUR. Dodacima ugovora o kreditu uređuje se pitanje određivanja kamatne stope nakon sklapanja istih, odnosno njima se ne rješava pitanje preplaćenih kamata u kreditima u valuti u CHF kroz utuženo razdoblje do koje preplate je došlo zbog nepoštenog postupanja banaka koje je utvrđeno ništetnim (ŽS u Rijeci, posl.br.Gž-42/2024 od 16.travnja 2024.).

36. Na temelju svih naprijed navedenih utvrđenja, sud je zaključio da dio odredbe čl. 4.1. predmetnog ugovora o kreditu, koje se odnosi na promjenjivu kamatnu stopu nije razumljiv, protivan je načelu savjesnosti i poštenja, te je kao takav ništetan, pa je odlučeno kao u izreci presude pod točkom I.

37. Tužiteljica tužbenom zahtjevom nije tražila utvrđenje ništetnosti odredbi ugovora o kreditu u dijelu koji se odnosi na valutnu klauzulu, pa je sud o tome odlučio kao o prethodnom pitanju i zaključio da je dio odredbi čl.1. i 7. kojim je ugovorena valutna klauzula ništetan, kako je naprijed detaljno obrazloženo.

38. U odnosu na prigovor zastare, odgovoriti je kako je zastarni rok po stjecanju bez osnove 5 godina. Članak 215. st. 1. ZOO-a propisuje da zastara počinje teći prvog dana poslije dana kad je vjerovnik imao pravo zahtijevati ispunjenje obveze, ako zakonom za pojedine slučajeve nije što drugo propisano, dok čl. 241. ZOO-a propisuje da se zastara prekida podnošenjem tužbe i svakom drugom vjerovnikovom radnjom poduzetom protiv dužnika pred sudom ili drugim nadležnim organom radi utvrđivanja, osiguranja ili ostvarenja tražbine.

38.1. Člankom 245. st. 1. ZOO-a propisuje da nakon prekida zastara počinje teći iznova, a vrijeme koje je proteklo prije prekida ne računa se u zakonom određeni rok za zastaru, a st. 3. istoga članka da kad je prekid zastare nastao podnošenjem tužbe ili pozivanjem u zaštitu, ili isticanjem prijeboja tražbine u sporu, odnosno prijavljivanjem tražbine u nekom drugom postupku, zastara počinje teći iznova od dana kad je spor okončan ili završen na neki drugi način.

38.2. Naime, prema pravnom shvaćanju Vrhovnog suda Republike Hrvatske u pogledu početka tijeka zastare individualnih restitucijskih zahtjeva potrošača izraženog u odluci pod brojem Rev-2245/17-2 od 20. ožujka 2018., pokretanjem parničnog postupka za zaštitu kolektivnih interesa potrošača prekinut je tijek zastare na temelju odredbe čl. 241. ZOO-a, pa zastara individualnih restitucijskih zahtjeva potrošača počinje teći ispočetka tek od trenutka pravomoćnosti sudske odluke donesene u povodu te tužbe. Tužba za zaštitu kolektivnih prava i interesa potrošača podnesena je 4. travnja 2012. u predmetu Trgovačkog suda u Zagrebu, broj P-1401/2012. Presuda Trgovačkog suda u Zagrebu posl. broj P-1401/2012 od 4. srpnja 2013., u dijelu kojim je utvrđena ništetnost ugovorne odredbe koja se odnosi na ugovaranje promjenjive kamatne stope sukladno jednostranoj odluci banke u odnosu na sedam tuženih banaka, postala je pravomoćna 13. lipnja 2014. donošenjem presude Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske posl.br.Pž-7129/2013, dok je u odnosu na osmotuženika Sberbank d.d. prvostupanjska presuda preinačena i tužbeni zahtjev odbijen. Vrhovni sud Republike Hrvatske odlukom posl.br.Revt-575/2016-5 od 3.listopada 2017. ukinuo je citiranu presudu Visokog trgovačkog suda RH u dijelu koji se odnosi na nezakonitu primjenu valutne klauzule CHF i kamatne stope upravo u odnosu na Sberbank d.d. i predmet u tom dijelu vratio na ponovni postupak.

38.3. Presudom Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske posl.br.Pž-6632/2017 od 14.lipnja 2018. u cijelosti je potvrđena presuda Trgovačkog suda u Zagrebu posl.br.P-1401/2012 od 4.srpnja 2013., dakle i u dijelu u kojem je utvrđeno da su ugovorne odredbe Ugovora o kreditima kojima je prednik tuženika (u tom postupku Sberbank d.d.) ugovorio redovnu kamatnu stopu koja je promjenjiva u skladu s jednostranom odlukom tuženika nepoštene, a time i ništetne, te je tuženiku naloženo prekinuti s opisanim postupanjem. Stoga zastara iz.čl.225.ZOO-a za pretplaćene kamate zbog povećanja kamatne stope, kao i za promjenu valutne klauzule CHF, u odnosu na tuženika teče od pravomoćnosti navedene presude odnosno od 14.lipnja 2018., a istječe 14.lipnja 2023. Kako je u konkretnom slučaju tužba podnesena

13.lipnja 2023., očito je da nije istekao zastarni rok od 5 godina računajući od 14.lipnja 2018.

39. Nadalje, sud je omogućio tuženiku dokazivanje da je u konkretnom slučaju tužiteljici kao potrošaču u postupku sklapanja predmetnog ugovora o kreditu dao odgovarajuće obavijesti o spornim odredbama, imajući na umu odluku Ustavnog suda U-III/5458/2021 od 30.lipnja 2022. prema kojoj bi odbijanje dokaznih prijedloga radi saslušanja zaposlenika banke koji su sudjelovali u obradi kredita predstavljalo povredu načela jednakosti oružja. Međutim, tuženik na tu okolnost nije predložio izvođenje nikakvih dokaza.

40. Izveden je dokaz saslušanjem tužiteljice, koja u svom iskazu navodi da joj je iznos kredita trebao radi kupnje stana. Nakon sklapanja ugovora, realizirala je kupnju tog stana, koji je i danas u njenom vlasništvu, a kojeg nije nikada iznajmljivala već ga koristi isključivo u privatne svrhe. Bila je klijent Splitske banke d.d., imala je otvoren tekući račun, ali se kod više banaka raspitivala o uvjetima i ponudama kredita. Odlučila se za prednika tuženika iz razloga jer je ponudio nekakve pogodnosti ukoliko kod njega prenese tekući račun. Prije sklapanja ugovora nitko je od zaposlenika tuženika nije upozorio na bilo kakve rizike vezane za ugovaranje i otplatu kredita u stranoj valuti, pogotovo u valuti CHF. Sam tuženik je naglašavao i nudio isključivo kredit u valuti CHF, ali ne i kredit u valuti EUR ili kunski kredit. Dosta njenih poznanika imalo je kredit u toj valuti, za koju je tuženik tvrdio da je najpovoljniji jer ima manju kamatu i mjesečnu ratu. Nitko joj od strane tuženika nije davao objašnjenja na koji način će se mijenjati kamatna stopa. Tekst ugovora sastavio je prednik tuženika, dočekao ju je pripremljen, većinu ugovora je pročitala i odnijela kod javnog bilježnika na potvrdu. U vrijeme sklapanja ugovora nije bila obrtnik niti vlasnik nekog trgovačkog društva, već osoba zaposlena kao profesor u školi. Ne može se sjetiti okolnosti vezanih za mogućnost pregovaranja o pojedinim odredbama ugovora o kreditu, kao ni koliko dugo je mjesečna rata bila sukladna ugovoru. Međutim, sjeća se da je početna rata iznosila oko polovicu njene mjesečne plaće, da bi na kraju narasla na visinu cijele plaće, koju tada nije niti vidjela. Čula je za konverziju, pa se obratila tuženiku nadajući se boljim uvjetima, te joj je rata smanjena. Predmetni kredit je zatvorila. Tekst dodatka ugovoru i izračun konverzije napravio je tuženik, dodatak je pročitala prije potpisivanja i istog odnijela na ovjeru javnom bilježniku.

41. U odnosu na status tužiteljice kao potrošača, treba navesti da je prema članku 3. stavak 1. točke 1. ZZP-a/03 potrošač svaka fizička osoba koja sklapa pravni posao na tržištu, u svrhe koje nisu namijenjene njegovom zanimanju niti poslovnoj aktivnosti ili poduzetničkoj djelatnosti. U ovom slučaju namjena kredita je kupnja stana za stanovanje tužiteljice, kako to tužiteljica navodi u svom iskazu. Tuženik nije za suprotni zaključak pružio nijedan dokaz, niti postoje okolnosti koje bi upućivale na zaključak da je tužiteljica ugovor sklopila u svrhe koje su namijenjene njenom zanimanju, poslovnoj aktivnosti ili poduzetničkoj djelatnosti, niti da bi u takve svrhe utrošila novčana sredstva isplaćena na temelju ugovora o kreditu.

42. Tuženik osporava pravo tužiteljici na obeštećenje zbog činjenice da je pristala na sklapanje Dodatka ugovora kojim je izvršena konverzija kredita, pozivom na odluku Vrhovnog suda RH broj Gos-1/2019-36 od 4. ožujka 2020., što je u cijelosti neutemeljeno. To stoga što navedena odluka nema nikakve veze, niti je donesena u svezi navedenog spornog pitanja, jer je u tom predmetu VSRH postavljeno pitanje: "Je

li sporazum o konverziji sklopljen na osnovi ZID ZPK/15 nepostojeći ili ništetan u slučaju kada su ništetne odredbe osnovnog ugovora o kreditu o promjenjivoj kamatnoj stopi i valutnoj klauzuli?", i na to pitanje dan je odgovor koji glasi: „Sporazum o konverziji sklopljen na osnovi ZID ZPK/15 ima pravne učinke i valjan je u slučaju kada su ništetne odredbe osnovnog ugovora o kreditu o promjenjivoj kamatnoj stopi i valutnoj klauzuli“. Dakle, u navedenoj odluci VSRH se uopće nije bavio pitanjem spornim u ovom predmetu (da li sklapanje Dodatka ugovora o kreditu utječe na pravo korisnika kredita na potpuno obeštećenje zbog ništetnih odredbi osnovnog ugovora), niti je u toj odluci VSRH izrazio kategoričan stav o tome da je pravno shvaćanje Suda EU izraženo u odluci u predmetu C-118/17 apsolutno neprimjenjivo u predmetnom slučaju obeštećenja potrošača koji je pristao na konverziju.

43. Što se tiče visine zahtjeva, ista je utemeljena na saznanjima do kojih je sud došao provedenim vještačenjem po sudskoj vještakinji financijske struke Ines Lozić, kojeg sud prihvaća kao objektivan, stručan, jasan, potpun i bez proturječnosti, te utemeljen na mjerodavnim ispravama i primjeni pravilne metodologije obračuna.

44. U nalazu i mišljenju sudska vještakinja za financije Ines Lozić daje izračune pod pretpostavkom da se tijekom otplate kredita vezanog uz valutu CHF u razdoblju otplate do dana izračuna konverzije nije mogla mijenjati kamatna stopa i tečaj. Ukupan iznos preplate, uzevši u obzir rast anuiteta zbog rasta tečaja u odnosu na tečaj koji je vrijedio na dan isplate kredita, u razdoblju otplate kredita do dana provođenja konverzije iznosi 11.808,95 EUR, dok pretplate nema zbog rasta kamatne stope u odnosu na početno ugovorenu. Tužiteljica je manje platila zbog kamatne stope koja je bila niža od početno ugovorene iznos od 1.210,44 EUR (tzv. negativne razlike). Sveukupan iznos koji je više plaćen (zbroj više i manje plaćenog) za vrijeme otplate kredita do dana provođenja konverzije, slijedom promjene kamatne stope i tečaja na više i niže u odnosu na početni tečaj CHF koji je vrijedio na dan isplate kredita, iznosi 10.598,51 EUR (11.808,95 EUR-1.210,44 EUR). Zatezne kamate na ukupno preplaćene mjesečne iznose, zbog promjene tečaja iznad tečaja koji je vrijedio na dan isplate kredita, obračunate za razdoblje do dana provođenja konverzije 09.veljače 2016. iznose 3.982,63 EUR.

44.1. Sudska vještakinja Ines Lozić pisanim putem se očitovala na primjedbe tuženika, između ostaloga, i da nije utvrdila tzv. negativnu tečajnu razliku, odnosno iznose koje je tužiteljica manje plaćala zbog promjene tečaja od početnog. Vještakinja navodi da u ovom slučaju tečaj za vrijeme otplate kredita do dana provođenja konverzije kredita nije bio niži od početno ugovorenog tečaja, pa nema ni negativnih razlika. Vještakinja navodi da je u cijelosti izvršila izračune na način kako joj je bilo naloženo, dok izračuni koje je predložio tuženik nisu bili zadatak vještaka.

44.2. U dopuni nalaza i mišljenja sudska vještakinja Ines Lozić dala je izračun zateznih kamata na preplaćene mjesečne iznose zbog promjene tečaja iznad tečaja koji je vrijedio na dan isplate kredita, a koje obračunate za razdoblje do dana nastupanja pravnih učinaka konverzije 30.rujna 2015. iznose 3.649,84 EUR.

45. S obzirom da je utvrđena djelomična ništetnost odredbi Ugovora o kreditu u pogledu valutne klauzule i promjenjive kamatne stope, to tužiteljici pripada pravo na povrat preplaćenih iznosa zbog navedenih ništetnih odredbi ukoliko nije u cijelosti obeštećena izvršenom konverzijom.

46. Međutim, u pogledu opsega obeštećenja koji bi pripadao potrošačima koji su konvertirali svoje kredite sudska praksa je bila različita, uključujući i sam Vrhovni sud Republike Hrvatske. U međuvremenu je VSRH u predmetu posl.br.Rev-457/2025 održao sjednicu proširenog vijeća 27.svibnja 2026. na kojoj je donio odluku u kojoj zaključuje: "Potrošač korisnik kredita koji je na temelju ZID ZPK/15 ugovaranjem Aneksa Ugovoru o kreditu konvertirao kredit ugovoren s valutnom klauzulom u švicarskom franku i promjenjivom kamatnom stopom u kredit s valutnom klauzulom u EUR nema pravo na utvrđenje i isplatu iznosa preplaćenih na temelju ništetnih ugovornih odredaba iz temeljnog ugovora o kreditu s ništetnom promjenjivom kamatnom stopom i ništetnom valutnom klauzulom u CHF, ali ima pravo na zatezne kamate na preplaćene iznose temeljem nepoštenih i ništetnih odredbi Osnovnog ugovora o kreditu za razdoblje od dana sklapanja temeljnog ugovora kreditu pa do utvrđenog dana prestanka obveze izvršene konverzijom kredita (30. rujna 2015.) i to u punom iznosu bez oduzimanja od preplate utvrđene u konverziji.".

47. Time je VSRH prihvatio utvrđenja i pravna stajališta tog istog iz odluke posl.br.Rev-586/2019-14 od 21.prosinca 2022., prema kojoj ZID ZPK/15, iako vrlo detaljno regulira načelo konverzije, način izračuna, kao i učinke konverzije kredita, izrijekom ne regulira materijalnopravni učinak ništetnosti ugovorne odredbe propisan člankom 1111. stavkom 1. ZOO-a u vezi s člankom 1115. ZOO-a kojim je propisan opseg vraćanja stečenog bez osnove na način da kad se vraća ono što je stečeno bez osnove, moraju se vratiti plodovi i platiti zatezne kamate, i to, ako je stjecatelj nepošten od dana stjecanja, a inače od dana podnošenja zahtjeva. Dakle, ovim specijalnim propisom ništa nije određeno u pogledu zateznih kamata po osnovi odredbe članka 1111. ZOO-a, koje tužitelj također potražuje tužbenim zahtjevom. Prema tome je na strani tuženika kao banke i nadalje preostala obveza plaćanja nepodmirenih pripadajućih zateznih kamata na pojedinačne iznose obračunate od dana dospijeća svakog pojedinog iznosa do dana prestanka obveze (izvršenom konverzijom), a koja obveza proizlazi iz odredbe članka 1115. ZOO-a.

48. Naprijed navedene zaključke i pravna shvaćanja VSRH zauzeta na proširenoj sjednici tog suda u predmetu Rev-457/2025 prihvaća i ovaj sud. Slijedom navedenoga, tužiteljici pripada pravo na isplatu zatezne kamate na preplaćene iznose temeljem nepoštenih i ništetnih odredbi osnovnog ugovora o kreditu za razdoblje od dana sklapanja temeljnog ugovora kreditu pa do utvrđenog dana prestanka obveze izvršene konverzijom kredita (30. rujna 2015.) i to u punom iznosu bez oduzimanja od preplate utvrđene u konverziji, koje u ovom slučaju nije ni bilo.

49. ZID ZPK/15 određuje koje troškove konverzije snose potrošači, pa tako u članku 19.e izrijekom navodi da oni snose: razliku u početnoj glavnici zbog kupoprodaje deviza iz članka 19.c stavka 1. točke 1. ovoga Zakona; iznos naplaćenih zateznih kamata, naknada i troškova iz članka 19.c stavka 1. točke 4. ovoga Zakona; iznos kamate i tečajnih razlika na ime preplate iz članka 19.c stavka 1. točke 5. ovoga Zakona.

50. Sukladno čl. 1111. ZOO-a, osnovan je zahtjev tužiteljice kojim potražuje zatezne kamate na pojedinačne iznose pretplate, koje teku od dana plaćanja svakog pojedinog iznosa do isplate. Prema nalazu i mišljenju vještakinje Ines Lozić, zatezne kamate na pretplaćene iznose po osnovi valutne klauzule od dana otplate kredita do 30.rujna

2015. iznose 3.649,84 EUR, dok pretplate po osnovi promjenjive kamatne stope nije bilo.

51. Pravilno je sudska vještakinja za financije zatezne kamate obračunala za svaki pojedinačni iznos od dana plaćanja do 30.rujna 2015., budući da u konkretnom slučaju nije sporno da je tuženik unaprijed sastavio ugovor o kreditu, tako da je do njegova stjecanja došlo na temelju po njemu sastavljenih i nametnutih ništetnih ugovornih odredbi, zbog čega tuženik ima položaj nesavjesna stjecatelja. Stoga je tuženik dužan platiti tužiteljici zateznu kamatu počevši od dana stjecanja odnosno od dana isplate anuiteta.

52. Stoga je u cijelosti osnovan zahtjev tužiteljice za isplatom zateznih kamata u ukupnom iznosu od 3.649,84 EUR, obračunatih na pretplaćene iznose do 30.rujna 2015., a sve po izračunu koji se temelji na nalazu i mišljenju sudskog vještaka, te je odlučeno kao u izreci presude pod točkom II.

53. U smislu čl.31.st.2. ZOO-a na iznos neisplaćenih kamata mogu se zahtijevati zatezne kamate samo od dana kada je sudu podnesen zahtjev za njihovu isplatu. Tužiteljica je zahtjev za isplatom obračunate zatezne kamate sa daljnjom zateznom kamatom istaknula podneskom od 29.lipnja 2026. (ispravljenim na ročištu za glavnu raspravu održanom 7.listopada 2026.), pa joj od tog dana pripada zatezna kamata na iznos od 3.649,84 EUR, dok je za više zatraženu zateznu kamatu koja na taj iznos teče od 09.veljače 2016. do 28.lipnja 2026. zahtjev tužiteljice trebalo odbiti kao neosnovan, i odlučiti kao u izreci presude pod točkom II.

54. Neosnovani bi bio prigovor zastare tuženika ukoliko bi se isti prosuđivao i po preinačenoj tužbi i tužbenom zahtjevu od 29.lipnja 2026., budući je na sjednici Građanskog odjela Vrhovnog suda Republike Hrvatske održanoj 27. svibnja 2024. Su-IV-123/2024-5 zauzet je pravni stav: U slučaju kad je preinaka tužbe povećanjem postojećeg tužbenog zahtjeva iz iste činjenične osnove (neprava preinaka) moguća i dopuštena (članak 190. i 191. ZPP), zastara se prekida već podnošenjem tužbe u tom postupku, odnosno do prekida zastare ne dolazi tek u trenutku preinačenja tužbe povećanjem postojećeg tužbenog zahtjeva, koji stav u cijelosti prihvaća i ovaj sud.

55. Kako je već navedeno, tuženik je podneskom od 1.travnja 2026. izjavio prigovor radi prebijanja iznosa od 1.210,44 EUR na ime manje plaćene kamate od početka otplate kredita, sa zateznom kamatom koja na svaki pojedinačni iznos kako je to tuženik specificirao. Odredbom čl.288.a.st.6.ZPP-a propisano je da se prigovor radi prebijanja može istaknuti do donošenja rješenja o zaključenju prethodnog postupka. Budući da je prethodni postupak zaključen rješenjem donesenim na pripremnom ročištu održanom 22.siječnja 2026., to je prigovor tuženika izjavljen radi prebijanja od 1.travnja 2026. nepravovremen jer je istaknut nakon zaključenja prethodnog postupka. Slijedom navedenoga odlučeno je kao u izreci rješenja pod točkom II.

56. Dokaze koji nisu posebno obrazloženi, sud smatra irelevantnim za odlučivanje o osnovanosti i visini tužbenog zahtjeva.

57. Odluka o trošku temelji se na odredbi čl. 154. st. 1., 155., 156. st. 1. i 164. ZPP-a. Tužiteljici koja je zastupana po punomoćniku trošak je odmjeren sukladno Tarifi o nagradama i naknadi troškova za rad odvjetnika (Narodne novine, broj: 138/2023,

107/2025, nadalje: Tarifa), Zakonu o sudskim pristojbama (Narodne novine, broj: 118/2018. i 51/2023, nadalje: ZSP), Uredbi o Tarifi sudskih pristojbi (Narodne novine, broj: 37/2023. i 50/2026), priloženom popisu parničnog troška i vrijednost predmeta spora prema konačno uređenom tužbenom zahtjevu od 3.649,84 EUR za sljedeće radnje: za sastav tužbe 100 bodova, za sastav podneska od 29.lipnja 2026. -100 bodova, za zastupanje na ročištima na kojima se raspravljalo o glavnoj stvari ili su se izvodili dokazi održanim 22.siječnja 2026., 1.srpnja 2026. i 7.listopada 2026. po 100 bodova za svako ročište (100x3), i za pristup ročištu za objavu odluke 50 bodova (Tbr.9.toč.3.Tarife), odnosno ukupno 550 bodova, što pomnoženo s vrijednosti boda od 2,00 EUR daje iznos od 1.100,00 EUR, što uvećano za 25% PDV-a daje iznos od 1.375,00 EUR. Na taj iznos tužiteljici treba priznati trošak financijskog vještačenja u iznosu od 700,00 EUR, tako da je tužiteljici priznat trošak u ukupnom iznosu od 2.075,00 EUR.

57.1. Tužiteljici nije priznat trošak sastava podneska od 2.listopada 2026. iz razloga što taj podnesak sud nije uzeo u obzir jer je dostavljen sudu protivno odredbi čl.299.a.ZPP-a, kao ni trošak sudske pristojbe za tužbu i presudu u iznosima od po 81,45 EUR iz razloga što je Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o sudskim pristojbama (Narodne novine, broj 51/23), koji je stupio na snagu 21.svibnja 2023., mijenjana toč.20. članka 11.st.1. Zakona o sudskim pristojbama, prema kojoj su od plaćanja sudske pristojbe oslobođeni tužitelji u postupcima pokrenutim na temelju pravomoćne sudske presude za zaštitu kolektivnih interesa, dakle u ovom sporu.

57.2. Na dosuđeni trošak od 2.075,00 EUR tužiteljici je priznata i zatezna kamata temeljem odredbe čl.151.st.3.ZPP-a od donošenja ove odluke, a po stopi određenoj člankom 29. st. 2. ZOO-a, pa je odlučeno kao u izreci rješenja pod točkom III.

Split, 19.studenoga 2026.

SUTKINJA:
Sanja Bikić

UPUTA O PRAVNOM LIJEKU: Protiv ove odluke nezadovoljna stranka ima pravo žalbe u roku od 15 dana od dana primitka iste. Žalba se podnosi putem ovog suda, a za nadležni županijski sud u 3 primjerka.
Stranci koja je pristupila na ročište na kojem se presuda objavljuje i stranci koja je uredno obaviještena o tom ročištu, a na isto nije pristupila, smatra se da je dostava presude obavljena onog dana kad je održano ročište na kojem se presuda objavljuje. Stranci koja nije bila uredno obaviještena o ročištu na kojem se presuda objavljuje smatra se da je dostava presude obavljena danom zaprimanja pisanog otpravka iste.

DNA:
- tužiteljici putem punomoćnika,
- tuženiku putem punomoćnika,
- u spis.

Broj zapisa: **9-30890-556ec**

Kontrolni broj: **067e9-0e1e7-1f105**

Ovaj dokument je u digitalnom obliku elektronički potpisan.

Vjerodostojnost dokumenta možete provjeriti na sljedećoj web adresi:
https://e-komunikacija.pravosudje.hr/provjera-vjerodostojnosti

unosom gore navedenog broja zapisa i kontrolnog broja dokumenta.

Provjeru možete napraviti i skeniranjem QR koda. Sustav će u oba slučaja prikazati izvornik ovog dokumenta.

Ukoliko je ovaj dokument identičan prikazanom izvorniku u digitalnom obliku, **Općinski sud u Splitu** potvrđuje vjerodostojnost dokumenta.